

PODKLADOVÝ MATERIÁL

CASH-POOLING

Judikatura

(kolektiv Brychta, Solilová, Ištok)

Pokud najdete nesrovnalosti, náměty na doplnění, směrujte je prosím na můj e-mail:

Karel.Brychta@vut.cz

Za náš autorský tým předem děkuji.

OBSAH

1	ČESKÁ REPUBLIKA	6
1.1	Rozsudek NSS ČR ze dne 10. listopadu 2022 čj. 9 Afs 37/2022.....	6
2	ŠPANĚLSKO	8
2.1	Rozsudek Španělsko vs „X Iberica SA“, říjen 2019, sp. zn. 6537/2017.....	8
2.2	Španělsko vs „XZ SA, březen 2022, sp. zn. 4377/2018.....	13
3	POLSKO.....	16
3.1	Polsko vs Cash Pool B sp z.o.o., listopad 2019, Nejvyšší administrativní soud, sp. zn. II FSK 3798/17	16
3.2	Polsko vs Cash Pool Corp, březen 2016, Nejvyšší správní soud, sp. zn. II FSK 3666/13 17	
4	Itálie	20
4.1	Itálie vs Otis Servizi s. r. o., srpen 2023, rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 23587/2023 20	
5	PORTUGALSKO	21
5.1	Portugalsko vs Cash Corp, prosinec 2012, sp. zn. 55/2012-T	21
6	ŠVÝCARSKO	23
6.1	Švýcarsko vs. A GmbH, 12. září 2018, Správní soud, sp. zn. SB.2017.00100... Rozhodnutí správního soudu.....	23 24
7	FRANCIE	25
7.1	Francie vs SAP France, září 2022, sp. zn. 461639.....	25
8	Dánsko	26
8.1	Dánsko vs. Bombardier, říjen, správní soud, sp. zn. SKM2014.53.LSR.....	26
9	Norsko.....	28
9.1.1	<i>Norsko vs. ConocoPhillips, říjen 2016, Správní soud HR-2016-988-A, sp. zn. 2015/1044.....</i>	<i>28</i>
9.2	Souhrnný článek – cash-pooling v éře BEPS.....	30

1 ČESKÁ REPUBLIKA

1.1 Rozsudek NSS ČR ze dne 10. listopadu 2022 čj. 9 Afs 37/2022¹

Podstata transakce (popis skutkového stavu)

Spojené osoby posílaly zůstatky ze svých bankovních účtů na společný účet (*cash pool*) a někteří z něj kryly momentální ztráty. Jak vklady, tak i čerpání byly úročeny. Základem byla lokální průměrná sazba mezibankovních úvěrů (PRIBOR).

Do 31. 5. 2012 činila úroková sazba pro kladné zůstatky 1M PRIBOR + 3 % a poplatník po týdenním zhodnocení *cash flow* zasílal peníze na *cash poolingový* účet. **Od 1. 6. 2012 se změnil řídicí člen *cash poolu* a s ním i pravidla zasílání přebytků.** Poplatník zasílal přebytky automaticky každý den, čímž ušetřil na bankovních poplatcích a získal okamžité úročení. Sjednaný úrok však činil již pouze 1M PRIBOR + 0,17 %. V případě zápůjček (záporných zůstatků) pak 1M PRIBOR + 4,5 %.

Pro rok 2016 strany uzavřely novou smlouvu s úročením vkladů 1M PRIBOR + 0,174 % a pro zápůjčky s úročením 1M PRIBOR + 3,42 %.

Správce daně měl za to, že úroky sjednané mezi řídicím členem skupiny a poplatníkem od 1. 6. 2012 neodpovídají požadavkům tržního odstupu, a proto zvýšil základ daně o rozdíl mezi sjednaným úrokem v *cash poolu* a obvyklým úrokem postupem podle § 23 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění účinném do 31. 12. 2016 (dále jen „zákon o daních z příjmů“).

Za obvyklý úrok sjednaný mezi nezávislými osobami považoval úrok sjednaný mezi týmiž subjekty v období od 1. 1. 2012 do 31. 5. 2012 ve výši 1M PRIBOR + 3 %, neboť poplatník přesvědčivě nevysvětlil změnu v úročení.

Zhodnocení Nejvyšším správním soudem ČR

Správce daně pochybil, pokud vyšel bez dalšího z „původní“ úrokové sazby v *cash poolu* ve výši 1M PRIBOR + 3 % a nezkoumal důvody změny fungování *cash poolu* od 1. 6. 2012 a jeho faktickou realizaci.

Poplatník popsal fungování *cash poolu* do 31. 5. 2012. Řídicím členem byla společnost Monier Group Services GmbH a zůstatek na účtu posílal do *cash poolu* po zhodnocení svého *cash flow*. Od 1. 6. 2012 se řídicím členem stala společnost Monier Finance S.a.r.l. a zůstatek byl na *cash poolový* účet zasílán automaticky každý den. Zůstatek na bankovním účtu poplatníka tak byl každý den nulový. V případě záporného zůstatku by poplatník z *cash poolového* účtu bilanci srovnal. K razantnímu poklesu úrokových sazeb v *cash poolu* uvedl, že byly nastaveny podle

¹ NSS ČR (2022). Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 10. listopadu 2022 čj. 9 Afs 37/2022. [online]. Dostupné z: www.nssoud.cz.

Analogicky viz rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 27. října 2022, sp. zn. 5 Afs 141/2021. Dostupný tamtéž.

úroků poskytovaných za vklady lokálními bankami. Aby řídicí člen skupiny motivoval členy k zapojení do *cash poolu*, nabídl jim sazbu odpovídající 1M EURIBOR nebo IBOR + 0,17 % (resp. 0,174 % v roce 2016).

Díky automatickému zasílání prostředků do *cash poolu* poplatník uspořil ročně zhruba 100–150 tisíc Kč na bankovních poplatcích. Nakonec sazbu členové stanovili jako 1M PRIBOR + 0,17 %.

Oněch 0,17 % odpovídá marži bank, které ji však od referenční sazby 1M PRIBOR odečetly. Členové *cash poolu* tak získali oproti běžným bankám sazbu o 0,34 % vyšší. Díky úročení na denní bázi bylo zhodnocení vyšší, a právě tím se nová smlouva od 1. 6. 2012 lišila od původní smlouvy. Monier Finance fungovala jako „vnitropodniková banka“ pro členy skupiny a za rizika spojená s poskytováním peněz členům *cash poolu* a administrativní náklady si účtovala přírůžku v podobě vyššího úroku.

Zhodnocení (závěry)

Správce daně neprokázal rozdíl mezi úrokovou sazbou sjednanou žalobkyní a řídicím členem *cash poolu* na straně jedné a sazbou srovnávací na straně druhé. Správce daně neprokázal ani referenční cenu (sazbu) a naopak požadoval po žalobkyni, aby sama tento rozdíl vysvětlila. Stručně řečeno, zisk žalobkyně tvořený úroky z vkladů do *cash poolu* se snížil, správce daně pro takové snížení neviděl důvod, a proto za sazbu souladnou s principem tržního odstupu považoval tu sazbu, která byla vyšší (sjednanou do 31. 5. 2012). Zcela však rezignoval na zjištění ceny, kterou by mezi sebou sjednaly nezávislé subjekty, a namísto toho po žalobkyni požadoval vysvětlení poklesu sjednané úrokové sazby.

Účty nabízené bankami pro účely úpravy základu daně podle § 23 odst. 7 zákona o daních příjmů představují **produkt, který lze alespoň v jádru porovnat s posuzovaným *cash poolingem*.** Jak totiž žalobkyně od počátku daňového řízení tvrdila, smyslem celého systému *cash poolu* bylo nastavit **podmínky tak, aby členové skupiny byli motivováni vkládat své prostředky na *cash poolingový* účet, namísto běžného účtu v bance.** Jinými slovy, pokud by členové skupiny neposílali své prostředky na *cash poolingový* účet, zasílali by je právě na běžné či spořicí účty bankám.

Cash poolingový účet nelze považovat za produkt plně srovnatelný s běžnými bankovními účty, rozhodně **není možné konstatovat, že jej s ohledem na jeho odlišnosti nelze s bankovními účty porovnávat vůbec.**

Možný (navrhovaný) postup: *obrátit se na banky s otázkou, za jakou úrokovou sazbu by byly ochotny poskytnout účet s podobnými podmínkami, jaké měla žalobkyně na *cash poolingovém* účtu, případně na znalce, který by příležitostně korigoval sazby poskytované bankami, pokud by jimi nabízené produkty fungovaly podobně jako *cash poolingový* účet.*

Poplatník několikrát uvedl, že vyšší marže v *cash poolingovém* systému od 1. 6. 2012 je důsledkem podmínek revolvingového úvěru, který byl poskytnut společnosti Monier Finance (řídicímu členu *cash poolu* od 1. 6. 2012). V rámci posouzení při správě daní nebyla posouzena

specifika této spolupráce a byly zcela pominuty výhody *cash pooling* nastaveného od 1. 6. 2012.

Stejně tak nepostačovalo konstatovat, že žalobkyně měla podle původní smlouvy o *cash pooling* právo požádat o úpravu úrokových sazeb v souladu s tržními podmínkami, avšak k žádné takové úpravě nedošlo (namísto toho došlo k uzavření nové smlouvy o *cash pooling*).

2 ŠPANĚLSKO

2.1 Rozsudek Španělsko vs „X Iberica SA“, říjen 2019, sp. zn. 6537/2017²

Skutkový stav³

Dotčený subjekt, španělská dceřiná společnost nadnárodní skupiny, byla účastníkem systému *cash pooling* skupiny, a to jak jako dlužník finančních prostředků, tak jako jejich poskytovatel. Cílem dohod o *cash pooling* bylo řízení hotovostních pozic zúčastněných subjektů, optimalizace finančních výsledků skupiny tím, že se přebytečná likvidita společností skupiny, které ji vytvářejí, přesměruje na společnosti skupiny, které potřebují financování. Tím se dosahuje vyšší efektivity při využívání finančních prostředků skupiny, jakož i zlepšení jejich ziskovosti a snížení administrativních a obecných finančních nákladů subjektů účastnících se dohody.

Pokud skupina nebyla schopna financovat sama sebe, vstoupil do hry THE X TES US, který tyto prostředky získával ze zahraničí jako skupina a na základě hodnocení úvěruschopnosti skupiny⁴.

Zhodnocení ze strany správce daně

Analýzu logiky a filozofie, která existuje v transakcích s finančními institucemi, nelze přenést na transakce spojené s *cash poolingem*; v tomto případě jsou transakce prováděny prostřednictvím vedoucího subjektu *cash pooling*, přičemž z funkční analýzy je zřejmé, že tento subjekt vystupuje jako poskytovatel služeb, který řídí a spravuje *cash pooling*, ale nikoli jako úvěrová instituce, která přebírá důsledky vkladů a čerpání do/z *cash pooling*. A všechny společnosti, které jsou součástí *cash pooling*, mohou být buď přispěvateli, nebo příjemci peněžních prostředků, aniž by bylo předem obecně známo, jaká bude debetní nebo kreditní pozice každé z nich.

Podle dohody o narovnání byl daňový poplatník během sledovaných let součástí centralizovaného systému sdružování hotovosti nadnárodní skupiny. Prostřednictvím tohoto systému čerpal finanční prostředky z tohoto systému na financování svých provozních

² Transfer pricing guidelines (2023). *Spain vs “X Iberica SA”, October 2019, TEAC, Case No Rec. 6537/2017*. [online]. Dostupné z: <https://tpguidelines.com/spain-vs-x-iberica-sa-october-2019-teac-case-no-rec-6537-2017/>; pro originální verzi ve španělském jazyce viz tamtéž (lze stáhnout).

Rozsudek je rovněž dostupný, stejně jako ostatní, z webové stránky Transfer Pricing Case-law: TPCases (2023). [online]. Dostupné z: <https://tpcases.com/>.

³ Rozhodnutí obsahuje velmi výstižný popis podstaty *cash-poolingu*.

⁴ Stěžejní část rozsudku a merita věci se týká posuzování promlčení lhůtu pro stanovení daně.

kapitálových potřeb a naopak do něj ukládal přebytky, které měl k dispozici. Výše uvedený systém, přestože je mnohostranný, neboť se ho účastní velmi velký počet společností nadnárodní skupiny, byl formulován prostřednictvím různých dvoustranných smluv o úvěrových linkách a běžných účtech, které byly v letech 2004 a 2005 podepsány s nizozemskými subjekty WX BV a od roku 2006 s XPF BV (později nazvanou XF BV).

V průběhu kontrol byl předložen dokument nazvaný "X Q Report", jehož příloha A vysvětluje fungování "X TES US", který tvoří systém financování nadnárodní skupiny X. Podle uvedeného dokumentu byla skupina v zásadě financována společnostmi, které ji tvoří, a to konkrétně na evropské úrovni prostřednictvím subjektu XPF BV. Tento subjekt směřuje hotovostní přebytky těchto společností, které je mají, do společností, které finanční prostředky potřebují. Pokud se skupina není schopna se financovat sama, vstupuje do hry subjekt "X TES US", který tyto prostředky získává ze zahraničí jako skupina, a to na základě úvěrového ratingu (úvěruschopnosti) skupiny. Využití nástroje "X TES US" má za cíl eliminovat individuální rizika subjektů skupiny X při získávání financování od třetích stran.

Prostřednictvím tohoto globálního mechanismu financování získává společnost XPF BV financování od společnosti "X TES US" a následně poskytuje financování ostatním společnostem Skupiny.

Materializace výše popsaných operací, které mají podobu čerpání krátkodobého úvěrového rámce a pohybů na běžném účtu, k němuž se čerpání a vklady do úvěrového rámce vztahují, se prováděla následovně:

- Bankovní účty společnosti X Ibérica, S.A. končí den s nulovým zůstatkem - systém obecně známý jako "daily sweep" - a přebytek/potřeba finančních prostředků je zajištěn/pokryt prostřednictvím účtů otevřených u subjektu G v Madridu pro pohyby v eurech a u subjektu H v Londýně pro pohyby v dolarech, takže na konci dne mají účty v těchto finančních subjektech nulový zůstatek, přičemž stav těchto účtů je převeden na běžné účty otevřené u XF BV.

Z jednání zjištěného ve společnosti X Ibérica, S.A., pokud jde o výše uvedené finanční operace, spolu s analyzovanými dokumenty, zejména s tzv. zprávou X Q, vyplynulo, že v nadnárodní skupině X existuje systém centralizace peněžních prostředků, v němž společnost X Ibérica, S.A.A. (XISA) se účastní oběma směry, jako poskytovatel peněžních prostředků i jako jejich vypůjčitel, přičemž XF BV vystupuje v tomto systému jako vedoucí subjekt.

Atributy cash-poolingu

*Sdružování hotovosti je finanční transakce specifická pro skupiny podniků (vnitrostátní i mezinárodní), jejímž výsledkem jsou úvěry a vklady. Jedná se o složitou **operaci vzájemné nebo reciproční povahy**, kdy oba aspekty cash poolingů nelze považovat za samostatné a zcela nesouvisející operace.*

*Jelikož se jedná o transakci skupiny, **zřídka by k ní došlo mezi nezávislými stranami, a proto nebyla nalezena žádná srovnatelná transakce pro účely stanovení tržní ceny.***

Kontrola stanovila pomocí externích srovnatelných údajů tržní úrokové sazby, přičemž jako referenční údaje vzala informace z databáze Bloomberg a pro účely srovnatelnosti (externí srovnatelné údaje, protože interní srovnatelné údaje nejsou k dispozici) **určila společnost s podobnou mírou úvěrového rizika jako nadnárodní skupina X a nejkratšími podmínkami financování dostupnými v této databázi.**

Daňový poplatník k této metodice stanovení tržní hodnoty nepředložil žádné argumenty. Obsah těchto argumentů se omezil pouze na vhodnost přijetí úvěrového rizika skupiny jako referenční hodnoty, když by podle jeho názoru mělo být zohledněno individuální úvěrové riziko společnosti X Ibérica, S.A., a rovněž zpochybnil vhodnost zrovnoprávnění úrokových sazeb věřitelů a dlužníků.

Protiargumentace poplatníka

Je nepřijatelné, aby daňové orgány tvrdily, že XF Netherlands v souladu se zásadou tržního odstupu předpokládá, že všechny provozní subjekty skupiny X, které využívají systém centralizovaného financování a peněžních toků, mají stejný úvěrový rating jako skupina X.

Daňová správa tímto zúženým tvrzením nebere v úvahu tak zásadní pojmy finančního trhu, jako je riziková prémie nebo tržní riziko dlužníka, které by každý nezávislý subjekt zohlednil při navrhování úrokové sazby pro daný subjekt. Není tedy možné, aby společnost XF Netherlands půjčovala stejným způsobem a za stejnou úrokovou sazbu více než 55 subjektům, které tvoří centralizovaný systém financování skupiny X, a to za předpokladu naprosto stejného rizika ve všech zemích a na všech trzích, na kterých skupina působí. V případě dotyčné skupiny X Španělsko by bylo vhodné k tržním úrokovým sazbám vypočteným inspektorátem na základě úvěrového rizika skupiny připočítat rozpětí, které umožní zahrnout do stanovení tržní hodnoty rozdíl mezi úvěrovým rizikem skupiny a individuálním úvěrovým rizikem skupiny X Španělsko, které je vyšší než úvěrové riziko skupiny X.

Odkaz na právní úpravu a směrnici OECD

Cílem této funkční analýzy bylo identifikovat a porovnat ekonomicky významné činnosti, vykonávané funkce, používaná aktiva a rizika, která na sebe strany transakce berou. Vykonávané funkce do jisté míry určují, jak zdůrazňují pokyny, rozdělení rizik mezi strany a následně prospěch, který lze od transakce očekávat.

Pokyny rovněž spojují převzetí vyšších podílů rizika se situacemi, kdy existuje větší kontrola.

"X IBERICA SA" přebírá postavení věřitele, pokud jde o vložené částky, a dlužníka, pokud jde o částky vybírané, neboť subjekt, který vede pool, jak vyplývá z dokumentace ve spise, pouze spravuje pozice zúčastněných subjektů. Částky, které jsou do cash poolingů vkládány/vypláceny, patří zúčastněným subjektům, ačkoli vzhledem ke způsobu fungování všech cash poolingů nelze stanovit přímý vztah mezi částkami, které konkrétní zúčastněný subjekt obdrží z cash poolingů, a částkami, které do něj vložil jiný zúčastněný subjekt, ale zúčastněné subjekty do něj vkládají a z něj vybírají částky na celkovém základě.

Jinými slovy, přispívající subjekty nevědí a priori (a nebudou vědět ani a posteriori), kterému zúčastněnému subjektu budou jejich příspěvky přiděleny, a subjekty přijímající peněžní prostředky neznají konkrétní subjekt, od kterého peněžní prostředky přijímají. Jinými slovy, na dohodu o sdružování peněžních prostředků se z pohledu jejich účastníků "pohlíží" jako na prostředky, které jsou převáděny nebo vráceny skupině prostřednictvím vedoucího řídicího subjektu.

Vedoucí instituce nerozhoduje o tom, kterým institucím budou prostředky poskytnuté jinými institucemi použity, ani nemůže odmítnout přijetí prostředků poskytnutých institucemi, které je poskytly. Obě rozhodnutí přijímají banky, a právě to odůvodňuje jejich odměnu ve formě rozpětí mezi úvěrovými a vkladovými operacemi.

Jak lze vyvodit z předložené dokumentace, funkce, které jsou přisuzovány vedoucímu sdružení, jsou řídicí a správní funkce, přičemž zúčastněné subjekty mohou ze sdružení vystoupit.

Vedoucí instituce prostřednictvím účtů, které vede u finančních institucí, působí jako zprostředkovatel mezi poskytovateli a dlužníky, aniž by tato funkce přesahovala hranice čistě administrativní a řídicí funkce.

Pokud vedoucí subjekt není schopen pokrýt potřeby financování všech účastníků z prostředků, které mu poskytl, čerpá prostředky z nástroje "The X TES US", který je zase získává ze zahraničí jako skupina a na základě úvěruschopnosti skupiny. Využití "The X TES US" má za cíl eliminovat individuální rizika subjektů skupiny při získávání cizího financování, "The X TES US" odpovídá věřitelům za úvěrovou kvalitou skupiny (sneprhlíží se k úvěrovému poměru jednotlivých společností skupiny na individuální úrovni).

Proto s ohledem na to, že cílem cash pooling je efektivní správa peněžních prostředků skupiny, se dospělo k závěru, že funkce vedoucí instituce cash pooling jsou **"řídicí a správní funkce"**. Tyto funkce nejsou srovnatelné s funkcemi, které vykonává finanční instituce, která si půjčuje peníze, aby je investovala na vlastní účet, ať už prostřednictvím půjček nebo jiných transakcí, přičemž úrokové rozpětí je její finanční marží. Tato marže neodůvodňuje odměnu za funkce vykonávané vedoucími subjekty v poolu WX BV a XF BV, které by měly být odměňovány tak, jak se sluší na poskytovatele služeb s nízkou přidanou hodnotou, s použitím marže na jejich náklady.

Vedoucí cash-poolingu nerozhoduje o tom, kterým subjektům budou přiděleny finanční prostředky vložené jinými subjekty, ani nemůže odmítnout vklady finančních prostředků od subjektů, které je vkládají, což potvrzuje myšlenku, že funkce, které by měly být tomuto subjektu přisouzeny, by byly, jak uvádí správce daně (kontrola), řídicí a administrativní funkce. Tato skutečnost spolu s nemožností individuálně identifikovat dlužníka a věřitele při každém příspěvku nebo výběru finančních prostředků nás vede k tomu, že funkci věřitele a dlužníka přisuzujeme skupině jako celku, jak uvádí inspektorát ve své zprávě, a proto považujeme za vhodné přijmout úvěrové riziko skupiny jako referenční ve výpočtu externích srovnatelných údajů.

Použití různých úrokových sazeb pro zůstatky dlužníků a věřitelů

Žalobce rovněž tvrdí, že použití různých úrokových sazeb pro zůstatky dlužníků a věřitelů subjektů zapojených do centralizovaného systému financování skupiny X je vhodné. XF Netherlands nese značné riziko selhání a vykonává značný počet funkcí, které navíc obsahují významnou ekonomickou podstatu vzhledem k jejich četnosti, povaze a přidané hodnotě pro ostatní instituce účastnící se systému cash pooling a centralizovaného financování. Zaslouží si proto odměnu za obvyklých podmínek, která se odráží v sazbě za půjčky pro společnosti, které si půjčují peníze ze systému cash pooling, a musí být proto vyšší než sazby za půjčky určené pro zúčastněné instituce, protože ty nenesou stejná rizika, nevykonávají stejné funkce ani nespravují stejná aktiva jako XF Netherlands.

Daňový poplatník tedy určuje cenu svých transakcí tak, že rozlišuje mezi poskytováním a čerpáním finančních prostředků, takže transakce poskytování financování jsou úročeny jako vklady ve finančních institucích a transakce čerpání finančních prostředků jako úvěry s vyšší úrokovou sazbou.

Inspektorát (správce daně) se však domnívá, že jak dodací, tak i odběratelské transakce by měly být úročeny stejným způsobem, a nesdílí asymetrii zacházení s debetními a kreditními transakcemi uplatňovanou daňovým subjektem, a to z následujících důvodů:

1. Nefinanční instituce nemůže přijímat vklady za účelem půjčování získaných prostředků jiným institucím, neboť tuto činnost mohou vykonávat pouze bankovní instituce s licencií.

Vedoucí subjekt cash poolingů nemá status úvěrové instituce. K tomu by musel mít bankovní licenci a splňovat zvláštní požadavky pro tento typ instituce (ukazatele solventnosti, likvidity a pákového efektu, příspěvek do Fondu pojištění vkladů, dohled španělské centrální banky atd.).

Kromě toho právní předpisy zakazují přijímání vkladů pro poskytování úvěrů, pokud není považován za úvěrovou instituci.

Odměnu institucí, které přispívají do cash poolingů, proto nelze ztotožnit s odměnou, kterou dostávají od finančních institucí při ukládání vkladů na požádání, protože funkce a rizika, která na sebe berou, nejsou podobné.

2. Nefinanční instituce mohou poskytovat úvěry jiným nefinančním institucím, stejně jako v tomto případě, ale funkce, které vykonávají, a rizika, která podstupují, se liší od funkcí, které vykonávají, a rizik, která podstupují finanční instituce. Ty musí udržovat určitou úroveň regulatorního kapitálu v závislosti na půjčené částce a rizicích spojených s půjčkou, což se nevyžaduje ani od věřitele v systému cash poolingů, ani od vedoucího cash poolingů.
3. Funkční analýza samotné transakce. Formální název transakce je jedna věc, ekonomická podstata transakce je věc druhá.

Ve smlouvě o vkladu na požádání u úvěrové instituce vkladatel půjčuje finanční instituci určitou částku, která je povinna tuto částku a dohodnutou odměnu vrátit. Finanční instituce použije toto financování k poskytování úvěrů svým klientům, z nichž získá výnos, který jí umožní splnit závazky vůči vkladateli (splacení kapitálu a úroků) a získat odměnu za svou činnost. V těchto smlouvách získává zákazník (vkladatel) relativně nízkou odměnu vzhledem k nízkému riziku této investice, protože dlužníkem je banka, která je ze zákona povinna odvádět příspěvky do Fondu pojištění vkladů, což je povinnost, která se nevyžaduje od instituce, která nesplňuje podmínky pro to, aby byla považována za úvěrovou instituci.

V tomto ohledu přispívají zúčastněné instituce do systému svými prostředky bez jakéhokoli omezení (tj. vedoucí instituce je pouze přijímá).

Pokud jde o financování poskytované subjektům skupiny, které ho potřebují, vedoucí subjekt nerozhoduje, tyto subjekty žádají o objem financování a dostávají ho až do výše limitu stanoveného ve smlouvách o úvěrové lince.

V systému cash poolingů, do něhož patří společnost X IBERICA SA, vedoucí subjekt nepřebírá stejné postavení jako banka, ale pouze administrativní a řídicí úkoly, ale **nepřebírá riziko selhání ani z ekonomického, ani ze smluvního hlediska** (ve výroční zprávě společnosti XF BV není o této otázce žádná zmínka a není zmíněna ani ve smlouvě o běžném účtu), ale toto riziko přebírají všechny zúčastněné subjekty. Vedoucí instituce centralizuje peněžní prostředky a poskytuje financování institucím sdružujícím peněžní prostředky, avšak jménem

příspěvajících institucí, které jsou těmi, kdo skutečně disponují prostředky k půjčování a přebírají riziko selhání.

ZÁVĚR

V souvislosti s funkční analýzou je nutné zopakovat, že výhody z operace plynou všem účastníkům, a proto by nebylo konzistentní přisuzovat centralizovanému systému správy hotovosti funkce finanční instituce, ani by nebylo konzistentní přisuzovat mu výhodu, která by mu vznikla, pokud bychom úvěrům přisoudili vyšší sazbu, než jaká se uplatňuje při získávání finančních prostředků.

Funkce, které žalobce ve svých tvrzeních obhajuje tím, že jsou svěřeny řídicímu subjektu systému, jsou zjevně omezené, zejména pokud jde o rozhodování o institucích, které tento systém využívají, což jsou instituce skupiny podle jejich finančních potřeb nebo přebytků.

2.2 Španělsko vs „XZ SA, březen 2022, sp. zn. 4377/2018⁵

Skutkové okolnosti

Společnost XZ SL uzavřela smlouvu o běžném účtu se společností XR, jejímž účelem bylo umožnit daňovému subjektu ukládat přebytečnou likviditu z jeho každodenního provozu a také možnost získat financování v určitých stanovených případech.

Na vklady byly užita sazba týdenní Euribor plus rozpětí 1,30 %, pro výběry Euribor plus rozpětí 2 %. Následně bylo pro zůstatky ve prospěch daňového poplatníka dohodnuto, že jako referenční hodnota bude použit Euribor ve výši jednoho týdne, tří měsíců nebo šesti měsíců, případně jiný, na kterém se strany dohodnou. Pro zůstatky ve prospěch subjektu se stala referenční hodnotou diference 1,60 %.

Stanovisko správce daně (inspekce)

Správce daně (inspekce) se domnívá, že: „*oba běžné účty odpovídají centralizovaným modelům řízení hotovosti, obvykle nazývaným "Cash Pooling", které jsou běžné v nadnárodních skupinách*“, a „*proto nelze připustit existenci asymetrie mezi uplatňovanými debetními a kreditními sazbami, a navíc společnost není finanční institucí, protože cílem Cash Poolingu je efektivní řízení hotovosti skupiny, a proto jsou jeho funkce řídicí a správní, které nejsou srovnatelné s funkcemi úvěrové instituce*“.

Inspekce považuje úrokovou sazbu, kterou sám daňový subjekt použil při svých úvěrových transakcích u X SPA, za použitelnou pro všechny transakce, a to jak úvěrové, tak debetní, provedené na běžných účtech u subjektu.

Inspekce na základě ustanovení tuzemského práva a ustanovení ve Směrnici OECD pro převodní ceny z roku 2010, po důkladném prozkoumání funkcí (analýza povahy a charakteristik cash pooling), aktiv a rizik dospěla k závěru, že bankovní transakce není vhodná jako srovnatelná s typem transakcí, jak je provádí daňový poplatník, a proto by odměna za transakce

⁵ TP Guidelines (2023). Spain vs “XZ SA”, March 2022, TEAC, Case No Rec. 4377-2018. [online]. Dostupné z: <https://tpguidelines.com/spain-vs-xz-sa-march-2022-teac-case-no-rec-4377-2018/>. Mutace v původním jazyce a v překladu do anglického jazyka je rovněž dostupná z webové stránky TP cases: TP cases (2023). [online]. Dostupné z: <https://tpcases.com/spain-vs-xz-sa-march-2022-teac-case-no-rec-4377-2018/>.

těchto subjektů (vklady a úvěry) neměla být obecně použita k ocenění transakcí. Domnívá se, že asymetrie v odměňování operací vkládání a získávání peněžních prostředků v rámci cash poolingů XZ s XR a s X SPA není přijatelná.

Tvrzení stěžovatele

Stěžovatel trvá na tom, že provedené finanční transakce jsou transakce na běžných účtech, které by měly být analyzovány samostatně a nezávisle; domnívá se, že nejsou součástí společného cash poolingů. **Trvá rovněž na tom, že je vhodné uplatňovat různé sazby na debetní a kreditní zůstatky, neboť je běžnou tržní praxí formalizovat úvěrové linky a ukládat vklady za různé ceny pro každou transakci.**

Právní hodnocení

Za prvé, subjekt tvrdí, že analyzované operace na běžném účtu jsou sjednány izolovaně, nezávisle a paralelně a že nejsou součástí společné dohody o sdružování peněžních prostředků, jak vyplývá ze závěru kontroly. Tuto skutečnost však sám poplatník popírá, kdy ve vztahu ke kontrolnímu orgánu výslovně přiznal, že obě smlouvy jsou součástí dohody o sdružování peněžních prostředků.

Poplatník navíc nezpochybnil funkční analýzu obsaženou ve spisu. Inspektorát (správa daně) provedl důkladné zkoumání funkcí (povaha a charakteristika cash poolingů), aktiv a rizik a v závěru funkční analýzy zdůrazňuje, že vedoucí instituci cash poolingů nelze považovat za srovnatelnou s úvěrovou institucí, a proto by úhrada těchto operací (vkladů a úvěrů) neměla být obecně použita k ocenění vnitřních operací cash poolingů.

Ze spisu vyplynul dostatečný podklad pro závěr, že analyzované běžné účty jsou součástí společné dohody o sdružování peněžních prostředků.

Na druhé straně poplatník obhajoval použití rozdílných úrokových sazeb pro debetní a kreditní zůstatky v analyzovaných transakcích. Rozporoval fakt, že inspekce (správce daně) hodlal uplatňovat stejnou úrokovou sazbu pro debetní a kreditní zůstatky, když bylo v průběhu kontrolního řízení předložením interního srovnávače (s úvěrovou institucí) prokázáno, že na trhu je běžnou praxí formalizovat úvěrové linky a ukládat vklady s různými cenami v jednotlivých operacích.

Inspekce dospěla k závěru, že debetní i kreditní zůstatky by měly být úročeny stejným způsobem; nesouhlasí s asymetrií uplatňovanou daňovým subjektem při úročení transakcí a domnívá se, že **transakce subjektu mezi sebou a transakce subjektu s třetími osobami (zpravidla úvěrovými institucemi) nejsou srovnatelné, a to souhrnně z následujících důvodů:**

1. Vedoucí instituce cash-poolingu obvykle nemá status úvěrové instituce. Proto nesplňuje zvláštní požadavky na úvěrové instituce.
Kromě toho právní předpisy zakazují přijímání vkladů za účelem poskytování úvěrů, pokud nejsou splněny podmínky úvěrové instituce.
2. Z provedené funkční analýzy vyplývá, že vykonávané funkce, poskytovaná aktiva a rizika, která na sebe vedoucí instituce bere, nejsou srovnatelné s funkcemi a riziky úvěrové instituce.

3. Ve vztahu cash poolingů mohou instituce měnit svou pozici z dlužníka na věřitele a naopak, což odlišuje transakce s příspěvků do cash-poolingu od transakcí s bankovními vklady.

Hodnocení správce daně (inspektorátu)

Společnost XZ je účastníkem dohody o sdružování peněžních prostředků, v rámci které má možnost získat krátkodobé financování, když je potřebuje, a poskytnout krátkodobé financování, když má přebytek peněžních prostředků. Transakce se subjekty skupiny, jako jsou XR a X Spa, v rámci této dohody o cash pooling **nejsou srovnatelné s transakcemi, které provádí společnost s bankou, protože v prvním případě vzájemná povaha příspěvků znamená, že hlavní riziko (riziko selhání) je sdíleno mezi všemi subjekty skupiny, zatímco v případě bankovní půjčky a úvěrové linky přebírá toto riziko banka.**

Ani v případě vkladů nejsou srovnatelné vzhledem k rozdílnému riziku, které podstupuje banka a nebankovní subjekty. Vzhledem k tomu, že v konečném důsledku, nikoli však při prosté analýze obou smluv o běžném účtu a revolvingovém úvěru, nelze konečný původ a určení prostředků přijatých a poskytnutých společnostmi XZ určit v jedné instituci, ale původem a určením je samotný cash pooling jako celek, měla by být odměna za oba typy transakcí stejná, neboť je motivována stejným rizikem u obou typů transakcí. To znamená, že vzhledem k tomu, že v konečném důsledku jsou peníze půjčovány skupině a přijímány od skupiny jako celku, měla by být odměna stejná.

Asymetrie v odměňování příspěvkových a sbírkových operací v rámci KP XZ s XR a s X SPA je nepřijatelná, neboť výhody z operace plynou všem účastníkům, a proto by nebylo důsledné přisuzovat centralizovanému systému správy peněz funkce finanční instituce, ani výhody, které by mu vznikly, kdyby požadoval vyšší úrokové sazby, než jaké platí příspěvatelům. Společnost pro správu centralizovaného systému není finanční institucí, a proto, jak upozorňuje inspektorát, nelze na její činnost aplikovat principy fungování takových institucí.

Zhodnocení soudem

Ve stejném smyslu se TEAC vyslovil v usnesení ze dne 8. října 2019 (RG 6537-17); v tomto usnesení bylo zachováno následující hodnocení: „*Asymetrie v zacházení s kreditními a debetními transakcemi v rámci cash poolingů ze strany daňového poplatníka není přípustná:*

Vzhledem k tomu, jak je tento systém nastaven, je třeba k oběma typům transakcí přistupovat stejným způsobem; analýzu logiky a filozofie, která existuje v transakcích s finančními institucemi, nelze přenést na transakce spojené s cash poolingem; v tomto případě jsou transakce prováděny prostřednictvím vedoucího subjektu cash poolingů, přičemž z funkční analýzy je zřejmé, že tento subjekt vystupuje jako poskytovatel služeb, který řídí a spravuje cash pooling, ale nikoli jako úvěrová instituce, která přebírá důsledky vkladů a čerpání do/z cash poolingů. A všechny společnosti, které jsou součástí cash poolingů, mohou být buď příspěvateli, nebo příjemci peněžních prostředků, aniž by bylo předem obecně známo, jaká bude debetní nebo kreditní pozice každé z nich“.

3 POLSKO⁶

3.1 Polsko vs Cash Pool B sp z.o.o., listopad 2019, Nejvyšší administrativní soud, sp. zn. II FSK 3798/17⁷

Skutkový stav

Smlouva o cash-poolingu je založena na právním vztahu, který lze označit jako smlouva o půjčce. Smlouva o půjčce podle zákona o korporacích je definována širěji než dle občanského zákoníku. Za smlouvy o půjčce v tomto smyslu se považují i různé formy smluv o poskytování komplexních služeb řízení likvidity - smlouvy o cash pooling⁸.

Polské občanskoprávní předpisy neobsahují explicitní úpravu týkající se smlouvy o cash pooling. Proto by taková dohoda měla být podle polského občanského práva klasifikována jako nepojmenovaná dohoda.

Vymezení charakteristických rysů

Charakteristickým rysem takové dohody je, že jeden ze subjektů (účastník dohody) převádí své vlastní peněžní prostředky jinému subjektu (jinému účastníkovi dohody), aby tento jiný subjekt pokryl své peněžní závazky. Peněžní prostředky, které subjekt obdržel, **musí být vráceny spolu s odměnou za použití těchto prostředků**, která je definována ve formě úroku. Je třeba poznamenat, že výše uvedené není v rozporu se skutečnostmi popsány mi ve stížnosti, kde je uvedeno, že plnění smlouvy je spojeno s převodem finančních prostředků mezi subjekty a následným přijetím konkrétní odměny ve formě úroku. Z ekonomického hlediska tedy finanční systém uvedený v žádosti zahrnuje poskytování půjček, neboť v důsledku financování záporného zůstatku vykázaného daným účastníkem smlouvy přebytkem prostředků shromážděných jinými účastníky není tento účastník povinen platit bance úroky za odepsání prostředků z jeho účtu, k němuž by došlo, pokud by tento schodek nebyl pokryt jiným účastníkem smlouvy.

Namísto dluhového úvěru, který vzniká na účtu vedeném daným účastníkem, je takový úvěr poskytnut v rámci dohody o cash pooling z prostředků nikoliv banky, ale jiného nebo jiných účastníků dohody, kteří vykazali kladný zůstatek, a kteří tak financovali i záporný zůstatek jiných účastníků. S ohledem na výše uvedené je třeba si uvědomit, že skutečným účelem dohody o cash pooling je zpřístupnit peněžní prostředky mezi subjekty skupiny a těmto subjektům poskytnout prospěch z úroků. **Jedná se tedy o druh půjčky mezi zúčastněnými subjekty**. Samotná forma dohody o sdružování peněžních prostředků je irelevantní, protože

⁶ Rozsudky polských soudů jsou dostupné z: <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/> (Centrální databáze rozsudků správních soudů).

⁷ TP Guidelines (2023). Poland vs Cash Pool B sp z.o.o., November 2019, Supreme Administrative Court, Case No II FSK 3798/17. [online]. Dostupné z: <https://tpguidelines.com/poland-vs-cash-pool-b-sp-z-o-o-november-2019-supreme-administrative-court-case-no-ii-fsk-3798-17/>.

Verze v původním jazyce a v překladu do anglického jazyka je rovněž dostupná z webové stránky TP cases: TP cases (2023). [online]. Dostupné z: <https://tpcases.com/poland-vs-cash-pool-b-sp-z-o-o-november-2019-supreme-administrative-court-case-no-ii-fsk-3798-17/>.

⁸ Polsko: rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. září 2015, č. j. II FSK 3137/14; ze dne 2. prosince 2016, č. j. II FSK 3784/14; ze dne 17. ledna 2017, č. j. II FSK 3793/14; ze dne 10. ledna 2018, č. j. II FSK 3445/15

jejím účelem je zpřístupnit peníze mezi subjekty skupiny a umožnit těmto subjektům získat výhody v podobě úroků.

Obecně se uznává, že dohoda o sdružování peněžních prostředků je **forma efektivního řízení peněžních prostředků, kterou používají účetní jednotky patřící do jedné skupiny nebo účetní jednotky ekonomicky propojené jiným způsobem**. Spočívá v soustředění peněžních prostředků z jednotlivých účtů každé účetní jednotky na společný účet skupiny a v nakládání s takto nashromážděnou částkou s využitím úspor z rozsahu. To umožňuje kompenzovat dočasné přebytky vykazované některými subjekty dočasnými nedostatky, které se vyskytují u jiných subjektů. Tím se minimalizují náklady na výpůjčky pro subjekty skupiny tím, že si půjčují z vlastních zdrojů skupiny. V rámci cash poolingů účastníci určí organizátora a správce systému cash poolingů, tzv. vedoucího poolu (agenta), kterým může být specializovaná banka i subjekt skupiny. Na základě dohody poskytuje správce poolu všem účastníkům systému finanční prostředky na krytí záporných zůstatků a v případě kladných zůstatků na účtech účastníků jsou to právě správce poolu, komu jsou tyto prostředky připsány.

Předmět sporu – povinnost vypracování dokumentace k převodním cenám (nejsou vymezeny způsoby stanovení převodní ceny).

3.2 Polsko vs Cash Pool Corp, březen 2016, Nejvyšší správní soud, sp. zn. II FSK 3666/13⁹

Skutkové okolnosti (popis cash-poolu)

Společnost uvedla, že uzavřela mnohostrannou dohodu o cash poolingů (dále jen "dohoda") se společností G. S.A. jako vedoucím ("Leader") se sídlem v Lucembursku. Společnost Leader nemá sídlo ani provozovnu v Polsku a byla schopna předložit potvrzení o bydlišti potvrzující, že její příjmy podléhají dani z příjmů v Lucembursku.

Podle této dohody působí Leader jako regionální hotovostní centrum, tj. konsoliduje zůstatky na běžných účtech všech účastníků za účelem řízení jejich likvidity a případného dočasného financování jejich hotovostních potřeb. Bankovní platformu, kterou Skupina využívá pro účely Cash Poolingu, provozuje D. Bank ("DB") se sídlem v Německu na základě samostatné smlouvy db-CashSweep ("Smlouva o CashSweep"). V případě účasti na této dohodě měl poplatník pro účely běžných obchodních operací možnost využívat i bankovní účty vedené mimo skupinu DB.

Vlastní provoz systému sdružování hotovosti spočíval v automatizovaných převodech kladných zůstatků na účtech účastníků sdružování hotovosti, včetně těchto převodů účtu stěžovatele na konci dne zúčtování na hlavní účet Leader. Pokud byl naopak na konci dne vypořádání na

⁹ TP Guidelines (2023). Poland vs Cash Pool Corp, March 2016, Supreme administrative Court, Case No. II FSK 3666/13. [online]. Dostupné z: <https://tpguidelines.com/poland-vs-polish-cash-corp-ii-fsk-3666-13/>.

Verze v původním jazyce a v překladu do anglického jazyka je rovněž dostupná z webové stránky TP cases: TP cases (2023). [online]. Dostupné z <https://tpcases.com/poland-vs-polish-cash-corp-ii-fsk-3666-13/>.

Původní rozsudek, proti kterému bylo podáno odvolání: Polsko vs Cash Pool Corp, Správní soud, sp. zn. II-FSK-1518-13.

primárních účtech účastníků cash pool záporný zůstatek, došlo k automatickému převodu finančních prostředků z hlavního účtu Leader na účty účastníků, včetně stěžovatele, a to v částkách nezbytných k dosažení nulového zůstatku na účtech těchto účastníků.

Účelem dohody bylo umožnit společnostem ve skupině G. podílet se na mechanismu, v jehož rámci mohou ty, které mají přebytek hotovosti, převést přebytečné finanční prostředky do účtu účastníka Leader, zatímco ty, které jich mají nedostatek, mohou od entity Leader obdržet prostředky. Převod prostředků stěžovatele ze základního účtu se prováděl výhradně na základě dohody, aniž by bylo nutné uzavírat samostatné dohody s Leaderem nebo jinými účastníky systému sdružování hotovosti. Společnost Leader vedl pro poplatníka v účetnictví samostatný účet ("pomocný účet cash pool"), na kterém byl průběžně zachycen zůstatek peněžních toků uskutečněných na základě Smlouvy, a poplatník byl denně informovat o zůstatku na jeho účtu, aby si mohl kdykoli vypočítat úroky, které má podle Smlouvy platit poplatník společnosti Leader nebo společnost Leader poplatníkovi v závislosti na zůstatcích na pomocném účtu cash pool. Splatné úroky uhradí poplatník za prostředky, které mu byly poskytnuty společností Leader v případě záporného zůstatku na zdrojovém účtu poplatníka, nebo společnost Leader za prostředky, které jí byly poskytnuty poplatníkem v případě kladného zůstatku na zdrojovém účtu, a to první pracovní den měsíce následujícího po skončení příslušného kalendářního měsíce.

Doplněním žádosti dopisem ze dne 31. července 2012 poplatník vysvětlil, že smlouva o cash pooling je podle polského práva nepojmenovanou smlouvou. Proto není schopna určit typ nebo druh dohody o cash pooling, kterou hodlá uzavřít.

Posuzovaná otázka (předmět sporu)

Vzhledem k takto vylíčeným skutečnostem se poplatník dotazoval, **zda je povinen na základě Smlouvy mezi Polskou republikou a Lucemburským velkovévodstvím o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu a z majetku, uzavřené v Lucemburku dne 14. června 1995 (Sb. m. s. 1996, č. 110, bod 527 - dále jen "Smlouva"), srazit daň u zdroje ve výši 10 % z hrubé částky úroků, které náleží společnosti Leader, jakožto skutečnému příjemci těchto úroků (za podmínky, že od společnosti Leader obdrží potvrzení o bydlišti vydané příslušným daňovým orgánem v Lucembursku.**

Podle názoru Společnosti byly splněny podmínky pro uplatnění 10% sazby srážkové daně vyplývající z čl. 11 odst. 2 Úmluvy na zdanění úroků vyplácených Společností na základě Smlouvy, neboť Leader by měl být považován za vlastníka úroků pocházejících od Společnosti ve smyslu čl. 11 odst. 2 Úmluvy.

S daným hodnocením se neztotožnila finanční správa (podán formálně výkladem ministra financí, z jehož pověření jednal pověřený subjekt).

Právě společnosti, které se tohoto systému účastní, mohou skutečně využívat výhod vlastnictví. **Subjekt, který nemá právo plně rozhodovat o tom, kdo a v jakém rozsahu bude daný majetek užívat nebo s ním bude mít právo nakládat, proto nelze považovat za "skutečného vlastníka", a to jak ve smyslu úmluvy, tak ve vztahu k účelům, pro které byla tato dohoda uzavřena.** Vzhledem k výše uvedenému ministr financí rozhodl, že společnosti Leader nevzniká zdanitelný příjem z úroků v rozsahu, v jakém je společnost vyplácí ostatním společnostem účastnícím se systému.

Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

Podstatou sporu je otázka, **zda společnost Leader splňuje v daném případě podmínky pro to, aby byla považována za "skutečného vlastníka" finančních prostředků, které obdrží v rámci dohody o sdružování peněžních prostředků, ve smyslu čl. 11 odst. 2 úmluvy¹⁰.**

Soud prvního stupně v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl budoucí událost, kterou společnost předložila ve své žalobě, a jak správně poznamenal, **popis této budoucí události ukazuje na typickou povahu závazkového vztahu cash pooling. Z tohoto popisu však nevyplývá otázka nesení hospodářského rizika společností Leader v souvislosti s plněním úkolů a povinností, které mu byly svěřeny na základě uzavřené smlouvy o cash pooling.**

Klíčovým prvkem pojmu skutečný vlastník by měl být **rozsah oprávnění příjemce dividend, úroků a licenčních poplatků ve vztahu k výhodám z nich plynoucím.** To se týká především práva s příjmy nakládat, tj. skutečně s nimi nakládat podle vlastního uvážení, a nikoli nakládat s nimi pouze formálně. **Omezený rozsah práva volně nakládat s přijatými prostředky ze strany Leadera ve smlouvě o cash pooling (vyplývající ze závazku příjemce převádět je pouze konkrétním subjektům a podle stanovených pravidel) vylučuje možnost považovat jej za skutečného příjemce přijatých částek ve smyslu čl. 11 odst. 2 úmluvy.** Tato kritéria společnost Leader nesplňovala, jak zdůraznil soud 1. stupně: jde o zprostředkovatele nebo zástupce, který nemá právo volně s prostředky nakládat podle svého uvážení, ani nejedná na vlastní účet.

S odkazem na podstatu systému cash pooling je třeba konstatovat, že **vedoucí osoba nevystupuje v jeho struktuře jako samostatný subjekt, který sleduje své vlastní ekonomické zájmy vlastním jménem a na vlastní účet.** Jeho úkolem je řídit proces vzájemné konsolidace účtů účastníků tohoto podniku prostřednictvím hlavního nebo v jiné instituci umístěného hlavního účtu, vybírat od účastníků úroky z prostředků přijatých na krytí záporných účtů a převádět dlužné úroky těm účastníkům systému, kteří dali k dispozici přebytečné prostředky na svých účtech v rámci struktury a za podmínek přesně vymezených ve smlouvě o cash pooling. V této struktuře tedy **vystupuje jako zprostředkovatel a ne jako skutečný příjemce úroků: není jejich vlastníkem ve smyslu čl. 11 odst. 2 úmluvy, neboť nemá právo s nimi nakládat podle svého uvážení.**

Skutečné fungování systému má spočívat v automatizovaných převodech peněžních prostředků mezi účty účastníků prostřednictvím hlavního účtu vedoucího, a to podle podmínek stanovených ve smlouvě, **bez jakýchkoli samostatných rozhodnutí týkajících se peněžních prostředků z hlavních účtů nebo na hlavní účty.** Naopak úroky plynoucí na účet vedoucího budou převedeny na hlavní účty oprávněných účastníků podniku. V této situaci jej nelze považovat za vlastníka tohoto podílu ve smyslu skutečného vlastníka, jak vyžaduje čl. 11 odst. 2 úmluvy.

¹⁰ Myšleno SZDZ.

4 Itálie

4.1 Itálie vs Otis Servizi s. r. o., srpen 2023, rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 23587/2023¹¹

Definice cash-poolingu

Smlouva o cash pooling spočívá ve smlouvě o vnitropodnikovém běžném účtu, na jejímž základě jedna společnost (pooler), obvykle mateřská společnost, přebírá břemeno vedení centralizovaného běžného účtu na své jméno (poolový účet), na který v předem stanovených termínech plynou kladné i záporné zůstatky běžných účtů členských společností skupiny.

Pojmový znak

*Jedná se tedy o vedení poolového účtu mezi dvěma nebo více společnostmi, které nad rámec metod řízení **plní funkci vyloučení nebo omezení přístupu k bankovnímu úvěru**, financování společnosti účastníci se poolového účtu peněžními prostředky jiné společnosti nebo společností, a to v souladu s vnitrostátními účetními zásadami.*

Skutkové okolnosti

Agenzia delle Entrate stanovila sazbu úrokových příjmů, které OTIS obdržel v souvislosti se smlouvou mezi ním a UTILI (smlouva o cash pooling) týkající se zřízení běžného účtu pro jednotnou správu pokladny skupiny.

Společnost UTILI, jakožto sdužovatel nebo správce pokladny skupiny, uzavřela smlouvu o bankovním účtu s úvěrovou institucí svým jménem, avšak na účet skupiny. Společnost OTIS zároveň pověřila tuto banku prováděním různých úkolů za účelem úplného provedení smlouvy o sdužování peněžních prostředků. Na základě této smlouvy se všechny zúčastněné společnosti zavázaly denně převádět zůstatky na svých bankovních účtech na účet společnosti sdužující prostředky a připisovat nebo odepisovat tyto zůstatky na účet cash poolu.

V důsledku tohoto převodu se zůstatky na běžných účtech jednotlivých zúčastněných společností vynulovaly ("cash pooling s nulovým zůstatkem").

Bez ohledu na skutečnost, že daňové orgány nezpochybnily, že se jedná o případ týkající se "cash pooling s nulovým zůstatkem" (což ostatně potvrdily dokumenty přiložené k odvolání), správce daně uvedl, že dostupná dokumentace vede k vyloučení, že v dané transakci lze přirovnat k půjčce. Konkrétně v oběžníku 21/E ze dne 3. června 2015 se uvádí (s. 32), že:

„s ohledem na částky přesunuté v rámci skupiny na základě smluv o cash pooling v podobě tzv. systému nulového zůstatku se má za to, že nelze konfigurovat finanční transakci, podle článku 10 výnosu ACE. Je tomu tak proto, že charakter smlouvy - která stanoví denní vynulování

¹¹ TP Guidelines (2023). Italy vs Otis Servizi s.r.l., August 2023, Supreme Court, Sez. 5 Num. 23587 Anno 2023. [online]. Dostupné z: <https://tpguidelines.com/italy-vs-otis-servizi-s-r-l-august-2023-supreme-court-sez-5-num-23587-anno-2023/>.

Verze v původním jazyce a v překladu do anglického jazyka je rovněž dostupná z webové stránky TP cases: TP cases (2023). [online]. Dostupné z: <https://tpcases.com/italy-vs-otis-servizi-s-r-l-august-2023-supreme-court-sez-5-num-23587-anno-2023/>.

zůstatků aktiv a pasiv společností skupiny a jejich automatický převod na centralizovaný účet mateřské společnosti, bez povinnosti vrátit takto převedené částky a s účtováním úrokových výnosů nebo nákladů výhradně na tomto účtu - neumožňuje skutečnou možnost disponovat s dotčenými částkami za účelem provedení transakcí“.

Tyto závěry jsou potvrzeny v odpovědi (stanovisku) č. 396 ze dne 29. července 2022 (str. 5), kde je uvedeno, že: „smlouvy o cash poolingingu ve formě tzv. nulového zůstatku stanovené mezi společnostmi ve skupině jsou charakterizovány vzájemným připisováním a odepisováním peněžních částek, které pocházejí z denního převodu bankovního zůstatku dceřiné/dceřiných společností mateřské společnosti. V důsledku této smlouvy bude zůstatek na bankovním účtu dceřiné/dceřiných společností vždy nulový, protože je vždy převáděn mateřské společnosti. Neexistence povinnosti splatit pohledávky z převodů, vzájemnost těchto převodů a skutečnost, že zůstatek na běžném účtu je nedobytný a nedostupný, dokud není účet uzavřen, společně kvalifikují sjednanou smlouvu jako smlouvu, která má znaky, jež nelze přičítat půjčce peněz ve vztahu mezi společnostmi skupiny“.

ZÁVĚR

Procesní nedostatky, pro které není zřejmá správná úvaha pro dovození závěru: kvalifikace cash-poolingu jakou půjčky (nerozlišování mezi „fiktivním cash-poolingem“ a „cash-poolingem s nulovým zůstatkem“).

5 PORTUGALSKO

5.1 Portugalsko vs Cash Corp, prosinec 2012, sp. zn. 55/2012-T¹²

Tento případ se týkal portugalské společnosti ("S.A. Cash Corp") vlastněné německou společností ("P Co"). S.A. Cash Corp (dceřiná společnost) a P Co (mateřská společnost) uzavřely fiktivní dohodu o sdružování hotovosti s nizozemskou bankou, u níž měly obě společnosti bankovní účty. Společnosti S.A. Cash Corp a P Co si vzájemně poskytly křížové záruky za své závazky týkající se zůstatku na účtu podle této dohody.

Společnost S.A. Cash Corp měla dobrou finanční situaci a vyšší kreditní zůstatek ve srovnání se společností P Co (která byla v deficitní pozici). Přestože si společnosti S.A. Cash Corp a P Co vzájemně poskytly křížové záruky, riziko, že by některá ze společností musela bance kompenzovat debetní zůstatky druhé společnosti, se v kontrolovaném zdaňovacím období (2008) nenaplnilo.

Portugalské finanční úřady doměřily za zdaňovací období 2008 vysokou daň z příjmů právnických osob, která odrážela poplatek za záruku za dohodu o sdružování peněžních prostředků. Společnost S.A. Cash Corp vznesla námitku proti vyměření daně s tím, že porušuje

¹² TP Guidelines (2023). Portugalsko vs Cash Corp, prosinec 2012, sp. zn. 55/2012-T. [online]. Dostupné z: <https://tpguidelines.com/portugal-vs-cash-corp-2012-tribunal-case-no-55-2012-t/>.

Verze v původním jazyce a v překladu do anglického jazyka je rovněž dostupná z webové stránky TP cases: TP cases (2023). [online]. Dostupné z: <https://tpcases.com/portugal-vs-cash-corp-2012-tribunal-case-no-55-2012-t/>.

Ke zpracování rovněž použit zdroj: Novio Tax (2023). Cash pooling arrangements: a reflection on selected court cases. [online]. Dostupný z: <https://novio.tax/en/blogs-220/article/cash-pooling-arrangements-a-reflection-on-selected-court-cases>.

Posledně uvedený dokument obsahuje souhrn většího počtu případů včetně schémat.

portugalský režim převodních cen, neboť finanční orgány předpokládaly poskytnutí záruky. Společnost S.A. Cash Corp dále tvrdila, že není vhodné předpokládat, že dceřiná společnost poskytla záruku své mateřské společnosti v rámci dohody o cash pooling.

- S.A. Cash Corp a P Co uzavřely dohodu o cash pooling;
- Společnosti S.A. Cash Corp a P Co se navzájem křížově zaručily;
- V roce, který je předmětem daňové kontroly (2008), měla společnost S.A. Cash Corp kladný zůstatek, zatímco společnost P Co vykázala schodek.
- Portugalské finanční úřady promítly poplatek za záruku do posouzení příjmů společnosti S.A. Cash Corp s ohledem na cash pool

Finanční orgány tvrdily že smlouva mezi společnostmi S.A. Cash Corp a P Co **obsahuje ustanovení, která se odchyľují od smlouvy o sdružování peněžních prostředků, a měla by být považována za směs různých smluv.** Finanční orgány uvedly, že dobrá finanční situace společnosti S.A. Cash Corp přispívá k lepšímu celkovému úvěrovému hodnocení.

Společnost S.A. Cash Corp tedy ručila za případné závazky z titulu současných nebo budoucích úvěrů u banky; bez společnosti S.A. Cash Corp by tedy společnost P Co platila vyšší úrokovou sazbu za své financování.

Finanční úřady uvedly, že bankovní vklady společnosti S.A. Cash Corp jsou ve skutečnosti zárukami, protože společnost bez jakéhokoli vztahu ke společnosti S.A. Cash Corp by platila vyšší úrokovou sazbu, pokud by neexistovala záruka společnosti S.A. Cash Corp. V důsledku toho předmětné ujednání vykazovalo záruční vztah (tj. křížovou záruku), což z něj činilo smíšenou smlouvu. Daňové orgány proto tvrdily, že odměna, kterou společnost S.A. Cash Corp obdržela na svých účtech u banky, nebyla obvyklá.

Rozhodnutí správního soudu

Soud potvrdil argumentaci finančních orgánů, že dohoda o sdružování hotovosti mezi společnostmi S.A. Cash Corp a P Co byla více než jen virtuálním sloučením zůstatků za účelem optimalizace debetních a kreditních úroků. Soud rozhodl, že společnost S.A. Cash Corp poskytla společnosti P Co. záruku. Soud proto rozhodl, že ačkoli byla dohoda mezi společnostmi S.A. Cash Corp a P Co nazvána dohodou o cash pooling, její skutečná povaha byla výjimečnou smlouvou smíšené povahy a pro všechny praktické účely byla společností S.A. Cash Corp poskytnuta záruka své mateřské společnosti P Co.

Otázkou implicitní podpory se soud ve svém rozsudku výslovně nezabýval, pouze uvedl, že společnost S.A. Cash Corp poskytla záruku na základě křížové záruky.

Ve smlouvě o cash-poolingu dceřiná společnost nepřevzala stejnou pozici ručitele, protože funkce záruky přisouzená prostředkům na bankovním účtu dceřiné společnosti existovala pouze tehdy, pokud dceřiná společnost vložila prostředky na svůj účet a pokud tyto prostředky nevybrala. Naproti tomu ve smlouvě o cash-poolingu neexistovala žádná překážka, která by bránila dceřiné společnosti vybrat si prostředky, kdykoli by chtěla. Soud proto dospěl k závěru, že riziko, které podstupuje dceřiná společnost tím, že dává k dispozici peněžní prostředky na svůj bankovní účet, je nižší než riziko, které podstupuje portugalská banka ve srovnatelné situaci zvolené daňovými orgány.

Podle soudu lze **metodu CUP přijmout pouze tehdy, pokud umožňuje nejvyšší stupeň srovnatelnosti s nekontrolovanou transakcí, což se v tomto případě nestalo.** Soud dospěl k závěru, že metoda zvolená daňovými orgány byla nevhodná.

Pokud jde o použití žádosti podané dceřinou společností v jiné portugalské bance jako srovnatelné, měl soud za to, že je třeba ji podrobně analyzovat.

Vzhledem k neexistenci jiných srovnatelných dohod o sdílení peněžních prostředků dospěl soud k závěru, že metoda rozdělení zisku je jedinou vhodnou metodou. Soud uvedl: *"při odvozování společných úrokových úspor poolu se předpokládalo, že všichni členové poolu čelí stejným tržním sazbám. Avšak v situaci, kdy jsou někteří členové v poolu v pozici trvalého dlužníka, se může stát problémem úvěrové riziko, které by se mělo projevit ve vyšších debetních úrokových sazbách pro tyto členy."*

Podle soudu je pro následování argumentace daňových orgánů třeba věnovat zvláštní pozornost stanovení srovnatelného. Soud dospěl k závěru, že srovnatelný údaj zvolený daňovými orgány (informace z banky) nedosahuje nejvyššího stupně srovnatelnosti požadovaného portugalským právem. Zatímco informace podaná portugalskou bankou se týkala krátkodobé operace (33 dní), vklady v bance v rámci dohody o cash-poolingu měly dlouhodobou perspektivu (od roku 2005 do roku 2008). Soud rovněž poznamenal, že prokázání nejvyššího stupně srovnatelnosti za účelem použití metody CUP na finanční transakce by mělo zahrnovat analýzu mimo jiné těchto faktorů: **lhůty, částky, převzatá rizika, záruky a postavení stran v dohodách.**

Daňové orgány musí prokázat, že všechny výše uvedené faktory byly vzaty v úvahu a které faktory ovlivnily provedené úpravy.

Soud dospěl k závěru, že daňové orgány nade vší pochybnost neprokázaly, že vzaly v úvahu všechny faktory, jak požaduje zákon.

Křížová záruka

Podle TP-FT OECD je hodnocení ujednání o křížových zárukách obtížné a nemusí být možné určit účinek záruky mezi jakýmkoli dvěma stranami, pokud je stejné riziko předmětem více záruk. Analýza skutečností a okolností v rámci celé dohody o cash poolingmu může vést k odlišnému závěru s ohledem na možnosti, které mají účastníci cash poolingmu reálně k dispozici. Ujednání o křížových zárukách však nezvyšují úvěrovou bonitu účastníka cash poolingmu nad úroveň implicitní podpory. V souladu s tím by měla být jakákoli podpora v případě selhání jiného účastníka cash poolingmu považována za kapitálový příspěvek. V daném případě by záruka mohla být rovněž považována za skrytou výplatu dividend.

6 ŠVÝCARSKO

6.1 Švýcarsko vs. A GmbH, 12. září 2018, Správní soud, sp. zn. SB.2017.00100¹³

Skutkové okolnosti

¹³ TP Guidelines (2023). Switzerland vs. A GmbH, 12 Sep. 2018, Administrative Court, Case No. SB.2017.00100. [online]. Dostupné z: <https://tpguidelines.com/switzerland-vs-gmbh-12-sep-2018-administrative-court-case-no-sb-2017-00100/>.

Verze v původním jazyce a v překladu do anglického jazyka je rovněž dostupná z webové stránky TP cases: TP cases (2023). [online]. Dostupné z: <https://tpcases.com/switzerland-vs-gmbh-12-sep-2018-administrative-court-case-no-sb-2017-00100/>.

Tento případ se týkal švýcarské společnosti ("A GmbH") a "společnosti F"; obě společnosti byly dceřinými společnostmi "skupiny D". Společnost F byla odpovědná za globální řízení hotovosti a cash pooling skupiny. V roce 2008 uzavřela společnost A GmbH se společností F smlouvu o cash pooling pro krátkodobý vklad přebytečného kapitálu a krátkodobé půjčky. Podle podmínek této smlouvy, pokud by byl zůstatek ve prospěch společnosti A GmbH, byl by společností A GmbH připsán úrok na základě jednoměsíční londýnské mezibankovní nabídkové sazby (LIBID) snížené o 6,25 bazických bodů, nejméně však o 0,05 %.

Finanční úřady považovaly transakce částečně za dlouhodobou půjčku a cash-pooling.

Na základě kontroly týkající se zdaňovacích období 2009/10 a 2010/11 finanční orgány dospěly k názoru, že část dohody o sdružování peněžních prostředků tvořila dlouhodobá půjčka společnosti F a že úroková sazba těchto půjček (založená na sazbě LIBID s minimální sazbou 0,05 %) byla příliš nízká ve srovnání s úrokovou sazbou platnou pro daná zdaňovací období. V roce 2014 proto finanční úřady vydaly společnosti A GmbH platební výměr na daň z příjmů právnických osob (CIT) za zdaňovací období 2009/2010 a 2010/2011 se ziskem zahrnujícím "skryté rozdělení zisku" rovnající se rozdílu mezi úroky vypočtenými podle švýcarských úrokových sazeb Safe Harbour a úroky vypočtenými podle podmínek dohody o cash pool.

Finanční úřady tvrdily, že transakce mezi společnostmi A GmbH a společností F neprobíhaly za obvyklých tržních podmínek a že část pohledávky z cash poolů je třeba považovat za dlouhodobou půjčku s vyššími úrokovými sazbami. Úroková sazba dlouhodobé půjčky byla stanovena podle švýcarských úrokových sazeb Safe Harbour. Finanční orgány proto tvrdily, že úroková sazba za obvyklých tržních podmínek měla být 2,25 %. Společnost A GmbH vznesla proti vyměření daně námitku a odvolala se k odvolacímu daňovému soudu.

Odvolací daňový soud rozhodnutí finančních orgánů z velké části potvrdil a odvolání společnosti A GmbH zamítl. Odvolací daňový soud však snížil použitelnou úrokovou sazbu za kalendářní rok 2011 z 2,25 % na 2 %, což vedlo ke snížení rozdělení skrytého zisku vypočteného finančními orgány.

Rozhodnutí správního soudu

Správní soud potvrdil kvalifikaci pohledávky cash pool částečně jako střednědobé nebo dlouhodobé půjčky. Pokud jde o použitelnou úrokovou sazbu dlouhodobé půjčky, správní soud rozhodl, že daňové orgány nemusí v každém případě odkazovat na úrokové sazby bezpečného přístavu, a proto rozhodl, že úrokové sazby placené společností F z "dlouhodobých půjček" jsou v souladu se zásadou tržního odstupu.

Správní soud proto částečně vyhověl stížnosti společnosti A GmbH proti rozhodnutí odvolacího finančního ředitelství a věc vrátil odvolacímu finančnímu ředitelství k dalšímu řízení. Správní soud měl za to, že vklad do cash pool, který lze kvalifikovat jako dlouhodobou půjčku, musí

Ke zpracování rovněž použit zdroj: Novio Tax (2023). Cash pooling arrangements: a reflection on selected court cases. [online]. Dostupný z: <https://novio.tax/en/blogs-220/article/cash-pooling-arrangements-a-reflection-on-selected-court-cases>.

být přepočítán s ohledem na výše uvedené úvahy. Správní soud proto na základě skutečností uvedených společností A GmbH a důkazů předložených účastníky řízení dospěl k závěru, že úrokové sazby platné ve skupině D pro dlouhodobé půjčky společnosti F odpovídají tržním podmínkám.

Dohoda o cash poolingů byla rozdělena na dlouhodobou půjčku a krátkodobou dohodu o cash poolingů.

7 FRANCIE

7.1 Francie vs SAP France, září 2022, sp. zn. 461639¹⁴

Skutkové okolnosti

Společnost SAP France byla z 98 % vlastněna společností s ručením omezeným (SA) SAP France Holding, jejíž kapitál byl zcela kontrolován německou společností SAP AG. Dne 17. prosince 2009 uzavřela společnost SAP France se společností SAP AG smlouvu o centralizované správě hotovosti, na jejímž základě ukládala u této německé společnosti své peněžní přebytky, které byly úročeny na základě úrokové sazby rovnající se mezibankovní referenční sazbě Euro OverNight Index Average (EONIA) snížené o 0,15 bodu. V letech 2012 a 2013 vedlo použití tohoto vzorce k **záporné odměně v důsledku vývoje EONIA a strany dohody o správě hotovosti se dohodly na stanovení této sazby ve výši 0 %**.

Po kontrole účetnictví společnosti SAP France za účetní období končící v letech 2012 a 2013 daňové orgány zpochybnily běžnou povahu této nulové odměny a znovu zahrnuly zisky, které považovaly za nepřímo převedené na společnost SAP AG.

V případě, že poplatky účtované ve Francii zahraničním podnikem, který je s ním spojen - nebo ceny účtované mu tímto zahraničním podnikem - jsou nižší, nebo vyšší, než ceny účtované obdobnými podniky v běžných vztazích, tj. za obvyklých tržních podmínek, je třeba mít za to, že správní orgán prokázal existenci výhody, kterou je oprávněn znovu zahrnout do výsledků francouzské společnosti, pokud tato společnost neprokáže, že **tato výhoda měla pro ni přinejmenším rovnocenné protiklady**.

Hodnocení Nejvyššího správního soudu

Skutečnost, že sazba odměny za částky takto uložené u SAP AG vyplývala z použití sazby stanovené ve smlouvě o správě hotovosti, kterou se strany rozhodly omezit na nezáporný výsledek během plnění této smlouvy, je irelevantní. Nebyla zkoumáno, zda SAP France jednala v souladu se svým zájmem, když dne 17. prosince 2009 uzavřela smlouvu za těchto podmínek,

¹⁴ TP Guidelines (2023). France vs SAP France, September 2022, Conseil d'État, Case No. 461639. [online]. Dostupné z: <https://tpguidelines.com/france-vs-sap-france-september-2022-conseil-detat-case-no-461639/>.

Verze v původním jazyce a v překladu do anglického jazyka je rovněž dostupná z webové stránky TP cases: TP cases (2023). [online]. Dostupné z: <https://tpcases.com/france-vs-sap-france-september-2022-conseil-detat-case-no-461639/>.

nebo jaké povinnosti měla během sporných let, odvolací správní soud se tak v důsledku toho dopustil nesprávného právního posouzení.

8 Dánsko

8.1 Dánsko vs. Bombardier, říjen, správní soud, sp. zn. SKM2014.53.LSR¹⁵

Skutkové okolnosti případu

Dánská dceřiná společnost (Bombardier) uzavřela dohodu o cash pooling s nulovou bilancí se švýcarskou dceřinou společností, která byla jmenována správcem cash pooling. Podle ujednání o cash pooling byla dánská dceřiná společnost povinna uložit své přebytečné prostředky do cash pooling a v případě potřeby si mohla z prostředků cash pooling půjčit.

Švýcarská dceřiná společnost byla povinna zřídit účty cash pool na své jméno, poskytovat dokumentaci k vnitropodnikovým účtům a měsíčně určovat úrokovou sazbu.

Švýcarská dceřiná společnost se rovněž starala o řízení likvidity, řízení úroků, řízení rizik a pojištění, akreditivy, bankovní záruky a účetnictví evropských holdingových společností.

Základní skutečnosti

- úroky z vkladů se počítají podle denní jednodenní bankovní sazby snížené o 0,5 % (tj. -50 bp) a úroky z úvěrů se počítají podle denní jednodenní bankovní sazby zvýšené o 1,15 % (+115 bp);
- dánský správce daně nezohlednil rozdíl v sazbě rozpětí a navrhl průměrnou sazbu ve výši 1,18 % pro vklady a výpůjčky;
- klíčový bod sporu - úvěrové riziko v rámci cash poolového uspořádání.

Ujednání o sdružování hotovosti bylo založeno na denní jednodenní bankovní sazbě plus úrokové rozpětí. Sazbové rozpětí činilo minus 0,5 % (resp.- 50 bazických bodů) z vkladů dceřiné společnosti a plus 1,15 % (nebo + 115 bazických bodů) z úvěrů od správce cash poolů.

Předmět sporu

Podle dánské dceřiné společnosti odpovídalo rozpětí sazeb -0,5 % u vkladů sazbě nabízené bankami třetích stran. Kromě toho rozpětí sazeb z vkladů ve výši -0,5 % poskytovalo zbytku skupiny Bombardier financování o 1,5 % nižší než financování třetími stranami.

¹⁵ TP Guidelines (2023). Denmark vs. Bombardier, October 2013, Administrative Tax Court, SKM2014.53.LSR. [online]. Dostupné z: <https://tpguidelines.com/denmark-vs-bombardier-october-2013-administrative-tax-court-skm2014-53-lsr/>.

Verze v původním jazyce a v překladu do anglického jazyka je rovněž dostupná z webové stránky TP cases: TP cases (2023). [online]. Dostupné z: <https://tpcases.com/denmark-vs-bombardier-october-2013-administrative-tax-court-skm2014-53-lsr/>.

Ke zpracování rovněž použit zdroj: Novio Tax (2023). Cash pooling arrangements: a reflection on selected court cases. [online]. Dostupný z: <https://novio.tax/en/blogs-220/article/cash-pooling-arrangements-a-reflection-on-selected-court-cases>.

Dánská dceřiná společnost měla s výjimkou dvou měsíců (v květnu a červnu 2006) přebytek hotovosti a pravidelně ukládala částky do cash poolu na základě krátkodobých smluv.

V některých obdobích dánská dceřiná společnost v důsledku neefektivního řízení likvidity uložila na základě těchto krátkodobých smluv příliš velkou část svých prostředků (s rozpětím - 0,5 % až -0,2 %) a musela si půjčit prostředky od správce cash poolu s rozpětím sazeb +1,15 %.

Neexistovala žádná dokumentace k převodním cenám, která by vysvětlovala, jak byly sazby převodních cen stanoveny nebo vypočteny. **Riziko půjček dánské dceřiné společnosti od správce cash poolů se blížilo nule, protože půjčující švýcarská dceřiná společnost měla 100% jistotu založenou na krátkodobých vkladech, které dánská dceřiná společnost, která si půjčila, složila.** Dánská dceřiná společnost však měla věřitelské riziko u všech čistých vkladů v rámci cash poolingů. Hlavní otázkou v tomto případě bylo, zda úroky přijaté/vyplacené dánskou dceřinou společností byly z hlediska dánských pravidel pro aplikaci principu tržního odstupu dodrženy.

Úkony správce daně

Správce daně nezohlednil rozdíl v rozpětí krátkodobých vkladů a současně odpovídajících úvěrů (půjčených v důsledku nedostatečného řízení likvidity), čímž v podstatě došlo k vyrovnání sazeb. Dále finanční úřady provedly úpravu převodních cen u čistého zůstatku vkladů, protože dánská dceřiná společnost měla téměř v každém měsíci během daného období kladný zůstatek (s výjimkou dvou měsíců).

Vzhledem k tomu, že chyběla dokumentace k převodním cenám, stanovily finanční úřady úrokovou sazbu z čistého zůstatku vkladů za obvyklých tržních podmínek na základě srovnatelných údajů.

Výsledkem vyhledávání bylo průměrné rozpětí sazeb ve výši 1,18 %, které finanční orgány stanovily jako obvyklou úrokovou sazbu čistého zůstatku. Pro zbývající dva měsíce ponechaly finanční úřady v platnosti úrokové rozpětí +1,15 % z čistého záporného zůstatku.

Finanční orgány nepřikládaly žádný význam skutečnosti, že **úrokové sazby, které dánská dceřiná společnost obdržela v rámci cash poolingů, byly lepší než úrokové sazby třetích stran, protože úvěrové riziko bylo odlišné, jelikož úroky třetích stran by nezohledňovaly úvěrové riziko přijaté v rámci cash poolingů.**

Rozhodnutí správního soudu

Správní soud potvrdil většinu závěrů finančních orgánů, včetně toho, že sazba z krátkodobých vkladů a odpovídajících půjček by měla být stejná. Soud uvedl, že u těchto půjček/vkladů existuje velmi malé nebo žádné věřitelské riziko, protože existuje možnost započtení zůstatku. Soudní dvůr rozhodl, že při neexistenci skutečností, které by naznačovaly, že sazba z vkladů by měla být odlišná, by sazby z vkladů a úvěrů v rámci cash poolingů měly být stejné. Soudní dvůr rovněž poznamenal, že úprava provedená daňovými orgány nebyla reklasifikací, ale spíše cenovou úpravou.

9 Norsko

9.1.1 Norsko vs. ConocoPhillips, říjen 2016, Správní soud HR-2016-988-A, sp. zn. 2015/1044¹⁶

Společnosti COPSAS a NCOPAS byly dceřinými společnostmi v rámci skupiny ConocoPhillips (se sídlem v USA); byly součástí dohody o sdružování hotovosti ve více měnách spolu s dalšími 150 společnostmi skupiny.

Cash pool spravovala společnost ConocoPhillips Treasury, která je součástí skupiny a sídlila ve Velké Británii¹⁷. Účastníci cash poolu ukládali přebytečné prostředky (v různých měnách) na úročené účty u Bank of America. Banka přisuzovala nebo účtovala úroky na základě kumulativního zůstatku na účtu, přičemž všechny účastníky cash poolu považovala za jednoho klienta s účtem pro každou z příslušných měn. ConocoPhillips, Inc. (americká mateřská společnost COPSAS a NCOPAS) se na tomto uspořádání podílela a (fakticky) vystupovala vůči bance jako ručitel, přestože všichni účastníci (formálně) ručili společně a nerozdílně.

Podle tohoto ujednání se kladný zůstatek úročí sazbou LIBID (London Interbank Bid Rate) minus 25 bazických bodů a záporný zůstatek se úročí debetní sazbou LIBOR (London Interbank Offer Rate) plus 25 bazických bodů. Banka nikdy neuplatnila debetní úrok ve výši LIBOR plus 25 bazických bodů, protože účet byl vždy veden s kladným zůstatkem. Proto se stejná úroková sazba, kterou uplatňovala banka (tj. LIBID minus 25 bazických bodů), uplatňovala jak na vklady, tak na výběry z cash pool. V průběhu hodnocených let byly systémy COPSAS i NCOPAS trvale v čistém plusu. COPSAS a NCOPAS předložily svá daňová přiznání včetně úroků přijatých z cash pool.

Norské daňové orgány tvrdily, že úroky přijaté z vkladů COPSAS a NCOPAS do cash poolu byly nižší než úroky, které by vzhledem k úvěrovému riziku v rámci dohody o sdružování peněžních prostředků akceptovaly nezávislé třetí strany. Společnosti poté předložily věc odvolacímu soudu.

Základní skutečnosti

- Debetní úrok se počítá ve výši LIBOR + 25 bazických bodů, zatímco kreditní úrok se počítá ve výši LIBID minus 25 bazických bodů;

¹⁶ TP Guidelines (2023). Norway vs. ConocoPhillips, October 2016, Supreme Court HR-2016-988-A, Case No. 2015/1044. [online]. Dostupné z: <https://tpguidelines.com/norway-vs-conocophillips-october-2016-supreme-court-hr-2016-988-case-no-20151044-2/>.

Verze v původním jazyce a v překladu do anglického jazyka je rovněž dostupná z webové stránky TP cases: TP cases (2023). [online]. Dostupné z: <https://tpcases.com/norway-vs-conocophillips-october-2016-supreme-court-hr-2016-988-case-no-20151044/>.

Ke zpracování rovněž použit zdroj: Novio Tax (2023). Cash pooling arrangements: a reflection on selected court cases. [online]. Dostupný z: <https://novio.tax/en/blogs-220/article/cash-pooling-arrangements-a-reflection-on-selected-court-cases>.

¹⁷ Velká Británie má vyhotovena relativně detailnější manuál (v porovnání s jinými státy) pro cash-pooling a finanční transakce. Blíže viz HMRC (2023). International Manual. [online]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/international-manual/intm500000>.

Moduly (části) pro cash-pooling, intra-group funding.

- Norské finanční úřady tvrdily, že úrok z úvěru byl nižší než úrok, který by přijala třetí strana, ale lepší než úrok v bance;
- Klíčový bod - úvěrové riziko v rámci cash poolového uspořádání.

Řešená otázka

Soud se zabýval otázkou, zda úroková sazba uplatňovaná na vklady společností COPSAS a NCOPAS do cash poolu byla obvyklá.

COPSAS a NCOPAS tvrdily, že **nezávislé strany takové dohody o sdružování peněžních prostředků neuzavírají, a proto nebylo možné porovnat transakce s transakcemi prováděnými nezávislými stranami, protože žádné takové transakce neexistovaly.** Společnosti proto předložily důkazy založené na metodě srovnatelné nezávislé ceny (CUP), které naznačovaly, že sazba vkladů dosažená prostřednictvím cash poolingů byla výrazně vyšší než nejlepší alternativní sazba, kterou mohly získat od nezávislé banky.

Správci daně nezpochybnili, že obdržená úroková sazba z vkladů byla vyšší než úroková sazba, kterou by COPSAS a NCOPAS mohly získat od nezávislé banky. Správci daně rovněž nezpochybnili, že by mezi nezávislými stranami nedocházelo k dohodám o sdružování hotovosti.

Správci daně spíše tvrdili, že **bankovní vklady jsou nevhodnými srovnatelnými transakcemi a že ujednání o sdružování peněžních prostředků je třeba zkoumat komplexně.** V důsledku toho finanční úřady tvrdily, že **koordinální výhody by měly být rozděleny mezi účastníky cash poolingů podle jejich příslušných příspěvků nebo relativní vyjednávací síly.** Správci daně považovali sazby bankovních vkladů za nevhodně srovnatelné. Pokud jde o metodu převodních cen, finanční úřady uvedly, že **žádná z tradičních transakčních metod TP-FT OECD není přímo použitelná, a že je proto třeba stanovit tržní odstup na základě analýzy prvků dohody o cash poolingů, a dále že by se výhody cash poolingů měly rozdělit mezi účastníky cash poolingů na základě jejich příspěvků s tím, že by se měla použít jiná úroková sazba pro dlužníky/výběry a věřitele/vklady.**

Rozhodnutí odvolacího soudu

Odvolací soud přijal stanovisko finančních orgánů a rozhodl, že **výhody plynoucí z dohody o cash poolingů měly být rozděleny mezi účastníky na základě jejich skutečných příspěvků.** Soud poznamenal, že účastníci poolu s čistými vklady vytvořili možnost zisku pro všechny zúčastněné společnosti a že by jim to poskytlo výhodu při vyjednávání vůči nezávislým stranám. Soudní dvůr proto rozhodl, že **COPSAS a NCOPAS neobdržely výhodu dostatečně odrážející jejich příspěvky.**

TP-FT OECD stanoví, že výhody plynoucí z dohody o cash poolingů by měly být vypočteny s ohledem na výsledky, kterých by účastníci cash poolingů dosáhli, kdyby jednali s nezávislými podniky, a měly by být rozděleny mezi účastníky cash poolingů v závislosti na konkrétních skutečnostech a okolnostech (tj. funkcích, majetku a rizicích každého z účastníků cash poolingů). **Proto samotná skutečnost, že se strana stala členem cash poolingů, nezaručuje/neměla by zaručovat stejný prospěch (nebo riziko) s ostatními členy cash poolingů, kteří například nesou úvěrové riziko svých čistých vkladů v cash poolingů; a rozdělení takových výhod by nemohlo splňovat zásadu tržního odstupu.**

9.2 Souhrnný článek – cash-pooling v éře BEPS

Článek je volně ke stažení [ZDE](#).